

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2019)0218

Zriadenie Európskeho menového fondu

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. marca 2019 o návrhu nariadenia Rady o zriadení Európskeho menového fondu (COM(2017)0827 – 2017/0333R(APP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh nariadenia Rady o zriadení Európskeho menového fondu (COM(2017)0827),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o možnom vývoji a úpravách súčasnej inštitucionálnej štruktúry Európskej únie¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o zlepšení fungovania Európskej únie využitím potenciálu Lisabonskej zmluvy²,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 5. júla 2018 o návrhoch na reformu hospodárskej a menovej únie (ďalej len „HMÚ“),
- so zreteľom na list predsedu Euroskupiny predsedovi Európskej rady z 25. júna 2018 o ďalšom prehlbovaní HMÚ a vyhlásenie zo samitu eurozóny z 29. júna 2018 o reforme Európskeho mechanizmu pre stabilitu,
- so zreteľom na správu Euroskupiny pre vedúcich predstaviteľov o prehlbovaní HMÚ zo 4. decembra 2018,
- so zreteľom na vyhlásenie zo samitu eurozóny zo 14. decembra 2018,
- so zreteľom na spoločné stanovisko o budúcej spolupráci medzi Komisiou a EMS zo 14. novembra 2018,
- so zreteľom na stanovisko Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) z 11. apríla 2018 k návrhu nariadenia Rady o zriadení Európskeho menového fondu³,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov č. 2/2018 z 18. septembra 2018 o audite a zodpovednosti týkajúce sa návrhu zo 6. decembra 2017 o zriadení

¹ Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 201.

² Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 215.

³ Ú. v. EÚ C 220, 25.6.2018, s. 2.

Európskeho menového fondu v právnom rámci Únie,

- so zreteľom na správu piatich predsedov z 22. júna 2015 o dobudovaní hospodárskej a menovej únie v Európe, na bielu knihu Komisie z 1. marca 2017 o budúcnosti Európy a na diskusný dokument Komisie z 31. mája 2017 o prehĺbení hospodárskej a menovej únie,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 12. júna 2013 o posilnení európskej demokracie v budúcej HMÚ¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2014 o preskúmaní úloh a činností trojky (ECB, Komisia a MMF) s ohľadom na krajiny eurozóny zapojené do programu²,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o rozpočtovej kapacite pre eurozónu³,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 30. mája 2018 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 a vlastných zdrojoch⁴,
 - so zreteľom na článok 99 ods. 5 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na spoločné schôdze Výboru pre rozpočet a Výboru pre hospodárske a menové veci podľa článku 55 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na predbežnú správu Výboru pre rozpočet a Výboru pre hospodárske a menové veci a stanoviská Výboru pre kontrolu rozpočtu a Výboru pre ústavné veci (A8-0087/2019),
- A. keďže zavedenie eura je jedným z najdôležitejších politických úspechov európskeho projektu a základným kameňom budovania HMÚ;
- B. keďže finančná a hospodárska kríza odhalila nedostatky štruktúry eura a poukázala na naliehavú potrebu urýchleného prehĺbenia HMÚ a posilnenia jej demokratickej zodpovednosti a transparentnosti;
- C. keďže euro poskytuje občanom EÚ ochranu a príležitosti; keďže silná a stabilná eurozóna má zásadný význam pre jej členov a pre EÚ ako celok;
- D. keďže členstvo v spoločnom menovom priestore si vyžaduje dodržiavanie spoločných pravidiel a povinností, ako sú pravidlá a povinnosti stanovené v Pakte stability a rastu, ako aj spoločné nástroje na riešenie vážnych hospodárskych a finančných otrasov a na podporu zodpovednosti, solidarity a vzostupnej sociálno-ekonomickej konvergencie; keďže Zmluva o zriadení Európskeho mechanizmu pre stabilitu (zmluva o EMS) stanovuje jasné prepojenie s európskymi mechanizmami makroekonomického dohľadu, a to najmä súlad s pravidlami Paktu stability a rastu vrátane jeho doložiek flexibility, a vykonávanie udržateľných a inkluzívnych štrukturálnych reforiem; keďže znižovanie a rozdelenie rizika by malo ísť ruka v ruke s prehľbovaním HMÚ;

¹ Ú. v. EÚ C 65, 19.2.2016, s. 96.

² Ú. v. EÚ C 378, 9.11.2017, s. 182.

³ Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 235.

⁴ Prijaté texty, P8_TA(2018)0226.

- E. keďže vytvorenie Európskeho nástroja finančnej stability (ENFS) a jeho neskoršia transformácia na Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „EMS“) predstavujú dôležitý krok smerom k vytvoreniu európskeho mechanizmu krízového riadenia a pomáhajú posilňovať HMÚ a poskytujú finančnú pomoc viacerým európskym krajinám postihnutým krízou;
 - F. keďže medzivládny charakter EMS má vplyv na jeho rozhodovací proces, a to najmä na jeho schopnosť rýchlo reagovať na hospodárske a finančné otrasy;
 - G. keďže budúce začlenenie EMS do právneho rámca EÚ by sa malo aj naďalej chápať ako súčasť projektu dokončenia HMÚ;
 - H. keďže prebiehajúca diskusia o budúcnosti Európy a HMÚ poukázala na odlišné politické názory členských štátov na dlhodobú budúcnosť EMS, ale zároveň poskytuje dobrý základ pre dôležitý prvý krok v rámci reformy k posilneniu jeho úlohy, rozvoju jeho finančných nástrojov a zlepšeniu efektívnosti a demokratickej zodpovednosti; keďže diskusia o prehĺbení HMÚ by mala priniesť politické riešenie reformy EMS;
 - I. keďže v krátkodobom horizonte by reforma EMS mala prispieť k bankovej únii, čím by sa vytvoril riadny spoločný fiškálny zabezpečovací mechanizmus pre jednotný fond na riešenie krízových situácií (SRF);
1. víta návrh nariadenia Rady o zriadení Európskeho menového fondu, ktorý predložila Komisia 6. decembra 2017, a považuje ho za užitočný príspevok k prebiehajúcej diskusii o budúcnosti Európy, prehĺbeniu HMÚ a reforme EMS; víta najmä návrh Komisie na začlenenie EMS do právneho poriadku EÚ;
 2. poznamenáva, že úlohy, ktoré má reformovaný EMS vykonávať, budú patriť do oblasti hospodárskej politiky a že názov Európsky menový fond by mohol byť zavádzajúci; poznamenáva, že Európska centrálna banka (ECB) vo svojom stanovisku z 11. apríla 2018 navrhla, aby si nástupca EMS ponechal názov EMS; vzhľadom na uvedené skutočnosti vyzýva na riadne a dôkladné zhodnotenie dôsledkov výberu názvu reformovaného EMS s cieľom zabezpečiť čo najmenší vplyv na bezproblémové fungovanie reformovaného EMS; navrhuje, aby sa pre EMS zachoval súčasný názov uznaný na kapitálovom trhu, čím by sa jednoznačne ukázalo, že menová politika eurozóny zostáva v právomoci ECB;
 3. zdôrazňuje, že riadne fungovanie HMÚ podporuje existencia inštitúcie, ktorá slúži ako „veriteľ poslednej inštancie“; v tejto súvislosti berie na vedomie pozitívny prínos EMS k riešeniu nedostatkov inštitucionálneho usporiadania HMÚ, konkrétne poskytovaním finančnej pomoci niekoľkým členským štátom postihnutým finančnou krízou a krízou štátneho dlhu;
 4. pripomína svoje predchádzajúce stanoviská na podporu začlenenia EMS do právneho rámca EÚ, vďaka čomu by sa stal plnohodnotným orgánom EÚ; trvá na tom, že takéto začlenenie do právneho rámca EÚ by tiež malo zohľadniť úlohu národných parlamentov a malo by sa aj naďalej chápať ako súčasť projektu dokončenia HMÚ; domnieva sa, že toto začlenenie by umožnilo riadenie v súlade s metódou Spoločenstva, zabezpečilo úplnú konzistentnosť fiškálnych pravidiel a záväzkov, uľahčilo koordináciu hospodárskej a fiškálnej politiky a posilnilo demokratickú legitimitu a zodpovednosť prostredníctvom Európskeho parlamentu;

5. zdôrazňuje, že ak pôjde v budúcnosti o rozpočtové zdroje EÚ, mal by mať Európsky parlament politickú právomoc vykonávať v rámci postupu udelenia absolutória všetky uplatniteľné práva na kontrolu rozpočtu v súvislosti s EMS; poznamenáva, že v takom prípade by sa mal Európsky dvor audítorov považovať za nezávislého externého audítora a mal by mať jasnú a formálnu úlohu v postupe udelenia absolutória;
6. pripomína právomoci národných parlamentov v oblasti fiškálneho a demokratického dohľadu; domnieva sa, že kontrola reformovaného EMS zo strany národných parlamentov a Európskeho parlamentu by sa mala ďalej zlepšovať; domnieva sa, že národné parlamenty by mali mať právo získavať informácie o činnostiach reformovaného EMS a zapájať sa do dialógu s generálnym riaditeľom reformovaného EMS;
7. poznamenáva, že návrh Komisie viedol k živej diskusii o jeho politických, finančných a právnych dôsledkoch; zdôrazňuje však, že táto diskusia o dlhodobej vízii inštitucionálneho usporiadania EMS by nemala zdržať kroky nevyhnutne potrebné na posilnenie a presadzovanie demokratickej zodpovednosti HMÚ a jej schopnosti podporovať finančnú stabilitu a konvergenciu a reagovať na hospodárske otrasy; požaduje preto, aby sa v krátkodobom horizonte uskutočnila zmysluplná reforma EMS prostredníctvom revízie zmluvy o EMS bez toho, aby bol dotknutý ambicióznejší vývoj v budúcnosti;
8. zdôrazňuje, že hlavným poslaním reformovaného EMS by malo byť aj naďalej poskytovanie prechodnej finančnej pomoci členským štátom v núdzi na základe osobitných podmienok dohodnutých v programoch úprav, pričom sa zohľadnia skúsenosti nadobudnuté v rámci predchádzajúcich programov finančnej pomoci riadených Komisiou, Medzinárodným menovým fondom (MMF) a ECB; zdôrazňuje, že reformovaný EMS musí mať na tento účel primeranú kapacitu; odmieta preto akýkoľvek pokus o premenu reformovaného EMS na nástroj, ktorý by bol určený len pre banky, alebo o zníženie jeho finančnej kapacity na podporu členských štátov;
9. pripomína, že rozsah finančných nástrojov, ktoré sú pre EMS dostupné, by mal byť dostupný a zlepšený pre reformovaný EMS vrátane možnosti poskytnúť dostatočnú preventívnu finančnú pomoc umožňujúcu členským štátom prístup k pomoci skôr, ako budú čeliť významným ťažkostiam pri získavaní finančných prostriedkov na kapitálovom trhu; obhajuje skutočnosť, že prístup k preventívnej podmienenej úverovej linke by mal byť umožnený na základe vyhlásenia o zámere a podľa platných kritérií; poznamenáva, že tieto finančné nástroje sa musia použiť na pomoc členským štátom v prípade vážnych hospodárskych a finančných otrasov; pripomína, že finančná pomoc poskytovaná členským štátom môže byť doplnená o budúce rozpočtové nástroje v oblasti konvergenzie a konkurencieschopnosti na podporu hospodárskej a finančnej stabilizácie, investícií a vzostupnej sociálno-ekonomickej konvergenzie v eurozóne;
10. zdôrazňuje, že HMÚ zahŕňa všetky členské štáty EÚ, z ktorých všetky, s výnimkou Dánska a Spojeného kráľovstva, sú povinné prijať euro a pripojiť sa k eurozóne, a preto by každý EMS mal byť otvorený účasti všetkých členských štátov EÚ;
11. domnieva sa, že reformovaný EMS by mal zohrávať významnejšiu úlohu v riadení programov finančnej pomoci spolu s Komisiou a v úzkej spolupráci s ECB a zabezpečiť, aby inštitucionálny rámec EÚ mal vždy, keď je to potrebné, väčšiu nezávislosť bez toho, aby boli dotknuté vhodné partnerstvá s inými inštitúciami, konkrétne s MMF;

12. zdôrazňuje, že reformovaný EMS by mal mať svoje vlastné odborné znalosti na vypracúvanie a posudzovanie prvkov požadovaných v jeho štatúte; zdôrazňuje však, že hodnotenie žiadostí o finančnú pomoc z EMS, ako aj rozhodovanie o návrhu programov úprav v spolupráci s inými inštitúciami by v žiadnom prípade nemalo nahradiť, zdvojsť alebo prekryvať bežný makroekonomický a fiškálny dohľad stanovený vo fiškálnych pravidlách a nariadeniach EÚ, čo musí zostať vo výlučnej právomoci Komisie;
13. domnieva sa, že v možných budúcich programoch úprav by sa mal zohľadniť sociálny vplyv navrhovaných opatrení, a to aj v porovnaní s dlhodobým vplyvom nezmenenej politiky, vzhľadom na predchádzajúce a zmysluplné posúdenie sociálneho vplyvu;
14. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť účinný rozhodovací postup v zreformovanom EMS, najmä v prípade naliehavých situácií; v tejto súvislosti vyzýva na posúdenie súčasného systému riadenia;
15. požaduje rýchlu reformu EMS, v ktorej sa opätovne vymedzí jeho úloha, funkcie a finančné nástroje, aby reformovaný EMS mohol poskytovať podporu likvidity v prípade riešenia krízových situácií a slúžiť ako fiškálny zabezpečovací mechanizmus pre jednotný fond na riešenie krízových situácií; požaduje, aby bol spoločný zabezpečovací mechanizmus funkčný čo najskôr, a to do roku 2020 za predpokladu splnenia dohodnutých podmienok a v každom prípade do roku 2024;
16. upozorňuje na riziko vyplývajúce z oneskorenia pri prehĺbovaní bankovej únie; víta závery správy Euroskupiny pre lídrov o prehĺbení HMÚ zo 4. decembra 2018, ktoré boli potvrdené vo všetkých jej prvkoch samitom eurozóny 14. decembra 2018; víta najmä zavedenie spoločného zabezpečovacieho mechanizmu pre jednotný fond na riešenie krízových situácií za predpokladu dosiahnutia dostatočného pokroku v oblasti znižovania rizík, ktorý sa má posúdiť v roku 2020, a schválenie hlavných prvkov reformy EMS; pripomína svoje predchádzajúce stanovisko o potrebe dokončiť európsky systém ochrany vkladov (EDIS), pričom uznáva, že zníženie rizika a rozdelenie rizika by mali ísť ruka v ruke; poznamenáva, že nebol dosiahnutý žiadny okamžitý výsledok, pokiaľ ide o budúci rozpočet eurozóny a stabilizačnú funkciu, ale berie na vedomie poverenie pracovať na rozpočtovom nástroji pre konvergenciu a konkurencieschopnosť; zdôrazňuje, že sa dosiahol značný pokrok v oblasti znižovania rizika; pripomína tiež, že Európsky parlament významne k tomu prispel, a to najmä v rámci bankového balíka a prudenciálneho zabezpečovacieho mechanizmu pre zlyhané úvery;
17. navrhuje vytvorenie protokolu pre dočasné memorandum o spolupráci medzi EMS a Európskym parlamentom s okamžitou účinnosťou, ktorého cieľom by bolo zlepšiť medziinštitucionálny dialóg, posilniť transparentnosť a zodpovednosť EMS a špecifikovať práva Európskeho parlamentu a jeho poslancov, pokiaľ ide o otázky kladené v súvislosti s reformovaným EMS, pravidelné vypočutia, práva na vymenovanie a príslušné práva na kontrolu rozpočtu; pripomína svoju žiadosť o medziinštitucionálnu dohodu o hospodárskom riadení; zdôrazňuje, že generálny riaditeľ zreformovaného EMS by mal byť volený na základe návrhu Rady Európskym parlamentom, ktorému by mal následne predkladať správy; naliehavo žiada, aby sa zabezpečila rodová vyváženosť zloženia reformovaných riadiacich orgánov EMS;
18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie predsedovi Európskej rady, Komisii, Rade, Euroskupine, Európskej centrálnej banke, generálnemu riaditeľovi Európskeho mechanizmu pre stabilitu, vládam a parlamentom členských štátov.

